

Sárospataki Kronika

III. évfolyam

4. szám

1972. december

Év végén — vakáció előtt

A napok, sőt órák számolásának időszakában vagyunk. Izgalom és várakozás már nem a tanóráknak szól elsősorban, hanem annak, ami utána következik. A félévi értesítő is nyugtalanít talán egy kicsit, de a türelmetlenség a vakáció kezdetét várja nehezen.

Miért várod? Mit láatsz a vakációban? Csak vakációt: ürességet, a munka hiányát, negatívumot? Ennél biztosan többet.

A téli vakáció gazdagságát a karácsony és az évváltás adja. Az ünnepek. Sőt a kalmak. Alkalmak nemcsak az ünneplésre, szórakozásra, kimenekülésre, felszabadulásra, hanem az önmagaddal való találkozásra, szembenézésre is. Csak így lesznek igazán ünnepek.

Karácsony... Emlékek ötlenek fel, képek tolnak elénk. A régi pataki diák karácsonya idegenben töltött ünnep, hótaposás, fázás-gyaloglás, legátusként és mendikánsként való tevékenykedés volt. Vajon csak idejét múlt, értelmetlen, elfelejtendő emlék ma már ez? Tudod, hogy az egyházi szokáson túl milyen gazdag humánus és pedagógiai tartalma és haszna volt ennek? Tudod, hogy ismerkedés volt ez az emberekkel, a faluval, a néppel, a jövődő munkahellyel és problémákkal? Tudod, hogy a versmondó és pénzgyűjtő kis mendikáns már gyerekként megtanulta, hogy az iskolán túl van egy nagyobb közösség is, azoké az egyszerű emberké, akik nemcsak adózással, hanem közvetlen adakozással is bizonyítják, hogy a pataki iskoláért és a benne tanulókéért felelősséget éreznek, és őket segíteni akarják?

Te érzed-e. hogy van valami közöd ahhoz a néphez, mely munkájával fenntartja az államot és így az iskolánkat is? Igyekeztl-e már jobban megismerni? Van-e elgondolásod arra vonatkozóan, hogy hogyan fogod szolgálni? És gondolsz-e arra, hogy ha nem vagy is „küldött”, legátus, de azért ma is az iskolát képviseled otthon?

Otthon... Igen, ez az egyik nagy vonzerő a vakációban. Különösen karácsonykor, melyet a család ünnepének is hívnak. Téged vár a család, és Te várod a kényelmet, jó keszot, a veled való törődést, szeretetet, a családi meleget. És várod

az ajándékot. De mi lesz a Te ajándékod? Pénzen vett ajándéktárggyal el tudod intézni a karácsonyi örömszerzést? Mit várnak a szüleid, mi adhatja meg az igazi örömet, a családi harmóniát, mivel járulhatsz hozzá, hogy ünnep legyen az otthonléted? Próbálj meg olyan gyermekként menni haza, amelyet a szüleid várnak. Ők pedig olyat várnak, aki nem önző módon csak a maga kényelmére, igényére, szórakozására gondol, hanem örömszerzésre: önzetlen magatartásával, felelősségérzettel végzett munkájával egyaránt.

A békesség ünnepének is nevezik a karácsonyt. Lehetetlen, hogy mi, békében élők ne gondoljunk azokra a karácsonyokra, amelyeken a békesség szinte elérhetetlen abrándnak látszott: a háborús telekre, a félem és nyomor korácsonyaira, és azóta is a világ sok táján a karácsony nevét megcsúfoló időkre és állapotokra, ahol és amikor a kínzó békevágy és sürgető igény a békében ünneplőkhöz is apellál, hogy békét, „rendet, igazit, vagy belevész a világ.”

Ha a karácsony az emlékek és érzelmek ünnepe, az évváltás inkább a számadás alkalma, és akaratodat igényli. Nemcsak az iskolai félév, hanem a Szilveszter és Újév is gondolkozásra, számvetésre készitet. Év végén a múlt és jövő egységében látjuk magunkat, így értjük meg jelenünket. Milyen voltál, mit csináltál, mi akarsz lenni: ez megmutatja, mi vagy. A fiatalság a jövőben él, de a jövő, a magad jövője is Te vagy. Te tervezed és Te valósítod is meg. A jövőt azonban csak a múlt tanulságaira építheted: folytatásként vagy ellentétként. Akinek mindenestől jó a múlt, a saját múltja is: éppen olyan korlátolt, mint aki mindent elfeledve mindig újat akar. Persze a legnagyobb baj: semmit sem akarni.

A pataki diák mindig tudta, hogy sokat várhat a jövőtől, az élettől, mert tőle is sokat várnak, s aki igyekszik sokat adni, annak gazdag, tartalmas lesz az élete.

Abban a reményben, hogy ezt megérted, s így tervezed meg a jövő esztendő, kívánunk minden pataki diáknak és minden kedves olvasónak *kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet.*

O'Henry: Karácsonyi ajándék

Della és Jim ifjú házaspár voltak, de nagyon szegények. Jim fizetéséből csak egy szűk szobácskára tellett. Két dologra azonban különösen büszkék voltak. Dellának volt a leghosszabb és a leggyönyörűbb haja egész New Yorkban... és Jimnek volt a legcsodálatosabb zsebórája, amelyet még apjától örökölt.

Közelgett a karácsony, és Jim meg Della törni kezdte a fejét: milyen ajándékkal lephetnék meg egymást. Della mindig elszomorodott, ha Jim órájára nézett, mely egy bőrszíjon lógott a gomblyukában. Nagyon kellene neki egy arany óralánc — vélte Della.

Jim is gyakran gondolt arra, amikor fésülködés közben figyelte Della hosszú haját, milyen egyszerű lenne, ha vehetne neki egy fésűt, amelyet ékszerként hordhatna a hajában.

De egy óralánc vagy egy fésű többbe kerül, mint amennyi pénzüik volt.

Elérkezett a karácsony. Della könnyes szemmel már tizedszer számolja, Jim karácsonyi ajándékára összegyűjtött pénzét: 87 cent. Csak tudnám, mit tegyek — sóhajtott. Hirtelen támadt egy csodálatos ötlete. Sietve felkapta ócska kabátját és kalapját, majd leszaladt az egyik üzletbe, melyen ez állt: „HAJÁT VESZÜNK”. Belépett, s egy óra múlva 15 dollárral gazdagabban, de hosszú haja nélkül jött ki az utcára. Az úton minden óránál megállt, amíg megtalálta Jim órájához a megfelelő láncot.

Amikor hazaért, csak annyi ideje maradt, hogy eligazítsa a hajára emlékeztető maradványokat, és Jim már meg is érkezett a munkából. Ahogy Jim meglátta őt, nem jutott szóhoz.

— Óh Jim, ne nézz így rám — kiabálta Della.

— Meg fog nőni, biztosan nagyon gyorsan meg fog nőni. Meg kellett tennem, nézd — és elővette a háta mögé rejtett csomagot.

— Boldog karácsonyt, drágám!

Ahogy Jim kibontotta a csomagot, lerogyott egy székre, és addig nevetett, amíg könnyek szöktek a szemébe.

— Azt hiszem, jobb lesz, ha egy időre eltesszük karácsonyi ajándékainkat. Eladtam az órát, hogy megvehessem neked ezt a fésűt.

Amikor már Della szemében is megjelentek a könnyek, egy bátorító mosollyal így szólt Jimhez:

— A mi karácsonyi ajándékunk a legszebb a világon.

Fordította: Vásárhelvi Zsuzsanna III. b

Egy régi pásztorszokásról

A pásztorok és juhászok tudtak ám mesterré avatni valakit. A vállalkozó legénynek velük kellett menni. Pontosan éjfélkor kivitték a legényt a mezőre a keresztúthoz. Ott a keresztút mellett a földbe volt ásva egy kerek kő. A legénynek arra a kőre kellett ráállni. Pontosan éjfélkor elkezdtek a legény felé rohanni mindenféle szörnyűségek: bikák, kanok, lovak, lovasok. Ezek aztán elkezdtek tiporni, döfni. A lovasok karikásaikkal csapkodtak feléje, nagyokat pattogtatva.

A legénynek mindezt tűrnie kellett, s nem volt szabad elhagynai a helyét semmi áron. Ha lelépett, akkor nem lehetett azzá, ami lenni akart. Háromszor ismételték meg vele ezt a próbát. Ha mind a háromszor kiállta, akkor a negyedik napon is kimentek vele a keresztúthoz. Ismét ráállították a kőre, de most botot adtak a kezébe, aminek a végét kilencszer szentelték meg a boszorkányok. Ha ezt a botot megfogta a legény, akkor olyan szerződésszerűen változott az, amilyen szakmát a legény választani akart magának.

(A 78 éves Drotár Mihály bácsi — vily-vitányi lakos — elbeszélése nyomán közli: Várhomoki Béla III. d)

RÉGI MAGYAR ÉTELEK

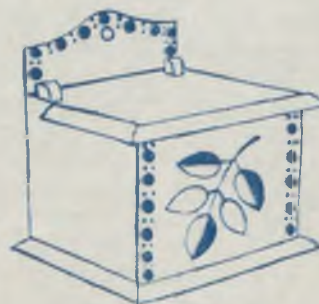
Mákos bobájka

Tejjel, élesztővel, kis sóval, néhány tojással tésztát dagasztunk. Kelni hagyjuk. Kiszaggatjuk. A kiszaggatott tésztát is hagyjuk még egy kicsit kelni. Azután elnyújtjuk. Darabokra vágjuk és tepsibe tesszük. Kemencében megsütjük. A megsült tésztát főtt vízzel leöntjük. Lefedjük, hogy dagadjon. Forró, pirított vajjal leöntjük, és mákot, cukrot hintünk rá.

Öntött loksza

2 tojással - amennyi lisztet felvesz - tésztát gyúrunk. Vékonyra elnyújtjuk. Csőrögemetszővel felszabjuk. A tűzhely tetején megsütjük. Apróra tördeljük. Sós forró-vízzel leöntjük. Néhány percig dagad. Szalonnát pirítunk, és azt zsírával együtt ráöntjük. Túrót teszünk rá.

(Elmondta: özv. Schmidt Mihályné 74 éves, Sárospatak, Sallai utca)

Historia docet

„A sima utak, melyeken fáradtsággal messze juthatunk, s azon javak, melyek után az emberek többsége leginkább vágyódik, legyen másoké.

Nekem, óh Mindenható! adj rögös ösvényt, de szép kilátással, mely mindig fölfelé vezet, s melyen azon meggyőződéssel haladhatok, hogy eltévedni nem fogok.”

Eötvös: Gondolatok

Kert végén

Tóth Tibor IV. d
(linó)

Robert Frost

Egy hóeséses est a fák között

A fák közt állunk: én s a ló.
Az erdő-gazdát most kunyhó
rejti, s nézhetem: fáira
hogyan telepszik rá a hó.

Lovam már furcsát gondolhat,
Csak ácsorgunk a fák alatt,
Sehol nincs ház, csak erdő, jég,
S az éj sötétje ránk szakad.

Halk csengő szól a ló nyakán.
Szinte kérdez: baj van talán?
Más zaj nincs, sussanó pihék
Röpülnek könnyű szél hátán.

A mélysötét erdő ragyog.
Adott szó köt, hát indulok,
S mert messze még, hol hálhatok.
Mert messze, hol megállhatok.

Fordította Pinczés István
„öregdiák“

ORIENTÁCIÓ

Év közben

Érettségi előtt

DIÁKTÍPUSOK

Lány

Fú

Természettudomány

A sárospataki Rákóczi Gimnáziumban nagy hagyománya van a természettudományos oktatásnak. Tudós tanáraink között találunk olyanokat, akik korukat messze megelőzve, új módszereket vezettek be az oktatásba, és új alapokra helyezve tárgyalták az anyag tulajdonságait. Munkájuk jelentőségét akkor értékelhetjük igazán, ha figyelembe vesszük a kor fejlettségi szintjét.

Pósházy János már a XVII. században az anyag atomos szerkezetéről ír a „Phylosophya Naturalis” című művében. Munkája azonban feledésbe merült.

Simándi István a kísérletezés jelentőségét ismerte föl az oktatásban.

A közelmúlt nagy tanáráként emlegethetjük Karádi Györgyöt. Ő szerettette meg a biológiát Anghy Csabával, a Fővárosi Állat- és Növénykert igazgató professzorával. Sokan ismerik még Egey Tóni bácsit, aki még ma is életet visz az általa alapított iskolai botanikus kertbe, valamint Hajdu András tanár urat, aki egész életét a biológiának szentelte.

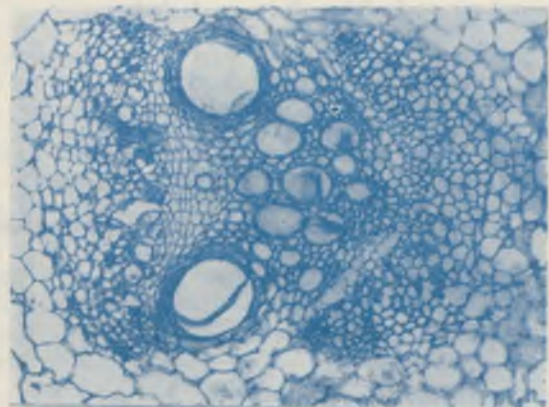
Ilyen nagy elődök munkáját folytatja kutatócsoportunk *Sipos István* tanár úrnak, a vezetésével. Csaknem két éve dolgozunk már. E két év fő feladatát a korszerű oktatás feltételeinek megteremtésében jelölhetjük meg. E munka eredménye, hogy technikailag — középiskolai viszonylatban — korszerű felszereléssel rendelkezünk.

Van pH-mérőnk, mely a *savasság-lúgosság* mértékének meghatározására alkalmas, *spektrofotométerünk*: ezzel (fényelnyelés alapján) anyagok minőségét és mennyiségét állapíthatjuk meg. Van továbbá 4 tizedesjegy pontossáig mérő analitikai mérlegünk, *refraktométerünk*: fénytörés alapján koncentrációt mér; vezetőképességmérőnk: vizsgálhatjuk vele a molekulák dipólus jellegének mértékét is; *ioncserélőnk*: a víz ionmentesítésére; Beckman-hőmérőnk: fagyáspontesökkenés alapján molekulasúlyt is számíthatunk; Mohr-Westphal mérlegünk: sűrűségmérésre. Tudunk készíteni mikroszkópos fényképeket is.

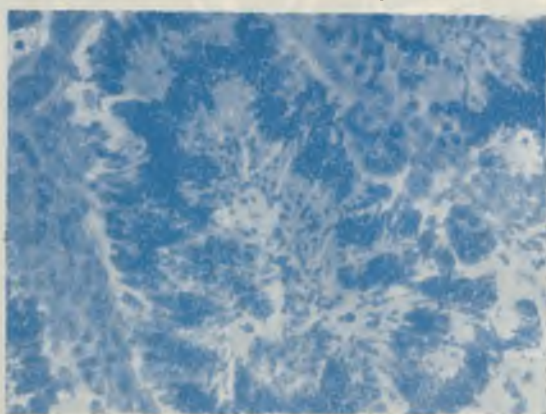
(Ezek közül itt közlünk néhányat)

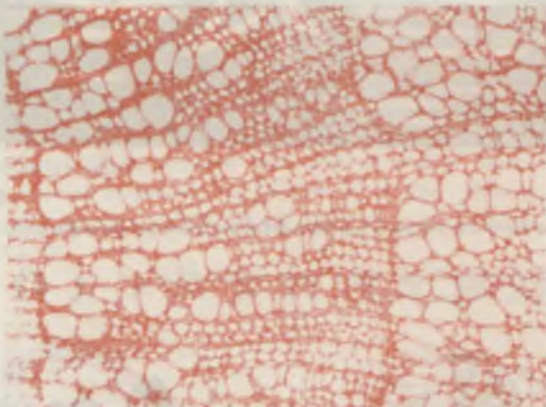
1. Kehelyállatka [*Vaginicola crystallina*]

2. Bikollaterális edény-nyaláb tökszárból [*Cucurbita pepo*]

3. Béka [*Rana ridibunda*] here keresztmetszet

4. Kislevelű hárs [*Folia chordata*] fatest-kétszetsmet

Metszetek készítésére szávkamitrotóm és mikrotómiai festékek, vegyszerek állnak rendelkezésünkre. Munkánk eddig inkább csak fontos alapkísérletekből állt. Ebben az évben már összetettebb méréseket fogunk végezni. Tervünk a Bodrog vizének megfigyelése: pl.: sűrűségének mérése, klór, oxigén, vas, fenoltartalom meghatározása. Ezekkel állítjuk kontrollba a biológiai vizsgálatokat, pl.: egysejtűek mennyiségének változása. Szeretnénk továbbá élettani kísérleteket is végezni. Tervünk: metszetek és fényképek készítése az iskolai oktatás számára. KISZ-szervezetünk által szervezett Tudományos Önképzőkörünk biztosan eredményes munkát fog majd kifejeíteni. Van, ami kötelez bennünket. Na, de önmagunk érdekében is.

Sipos Gyula III f

Öreg diákok emlékeznek

Pécsi Sándor

Csak egy napra halt meg: amíg eltemettük.

Másnap már egy mozi folyosóján feltűnt: —
ott az az elkésett, sietősen menő! ...

(El kellett fordulnom, hogy ne lássam: nem ő.)

Azután ajtón át hallottam a hangját,
s éreztem, még szólna, szólna ő, ha hagynák ...

(De nem ütött már át beszéde a nótán,
ahogy a szomszédom csavart rádióján,

s ismét zene ömlött ...) Azután mögöttem

roppant a pad... (Ő volt?) S mikor felütöttem

Csehovot: a könyvben egy magános férfi

az ő zavarával kezdett heherészni ...

Csak egy napra halt meg. Azóta akárhol
járok a tömegben, felbukkan a Sándor:

— már a tarkójáról megismerem — érzem,
ha kicsit kilépek, mindjárt utolérem!

Mészöly Dezső

Búcsú egy tanáromtól

SZABÓ GYULA EMLÉKÉNEK

Röviden írok, mert akitől búcsúzom a rövidséget szerette.

Kinek a nevében? A volt diák, sok-sok száz volt diákja nevében, akik évtizedeken át rajta keresztül, tőle kapták meg az angol nyelvet, ami munkájuk engedelmes eszköze, ha kellett riposztó kardja lett.

Kitől búcsúzom?

A szeretett és igen kitünő tanártól, akitől érettségim előtt is én köszöntem el;

a volt igazgatótól, akinek munkatársa voltam;

a mindvégig nevelő, jó barától is búcsúzom, aki nagyon sokunkat vont magához és saját magán keresztül tartott közel egymáshoz is;

és búcsúzom az embertől, a kemény fából faragott férfitől, akinek munkabíráásától csak szorgalma, egyenességétől csak embersége, józanságától csak szerénysége volt nagyobb.

Egy ember legigazibb emléke a szándéka: ő sokaknak világított, példát és utat mutatva tiszta életével és mindenkinek egyformán mérő egyéniségével; s mindezért éreznie kellett. — hiszem, így is érezte — hogy ifjú szívekben él majd tovább.

A pataki temető, melyet sokunk számára itt nyugvó szülők és barátok tesznek egyre otthonosabbá, olyat fogadott be, akit ismertünk, elismertünk és szerettünk; s mi, akik családtagjaival együttérzünk, velük együtt magunk is vesztesek vagyunk.

Maller Sándor

„Éz a város iskoláiban és iskoláival együtt, azaz tanáraival és diákjaival igazán az, **ami**.” A pataki diákoknak egyformán öröm, ha társuk vagy társaik magasra emelkednek. Közös azonban a bánat is, ha elvesztjük valamelyiket.

H Í R E K

Az önkormányzati nap tanáraitól.

Aki órát tartott: Pinczés Erzsébet IV. a

„Oroszból a szerelemről kellett órát tartanom. A téma olyan, hogy még magyarul is meggondolja az ember, hogy mit mond róla. Kicsit féltem“

Aki hallgatója volt: Simon Tibor

„Szeretni fogja diákjait, de elég szigorú lesz a tárgyában. Munkáját könnyedén, jókedvvel végezte.“

Az Ifjú Zenebarátok iskolai csoportjai Zorgel Ferenc tanár úr vezetésével Budapesten opera-látogatáson vettek részt. Puccini: TOSCA c. operáját tekintették meg.

Iskolánk diákküldöttsége Ki, mit tud? versenyre készül a baráti KIRÁLYHELMECI iskolába. Sikeres szereplést kívánunk nekik!

A sárospataki diákok nyerték a nagy izgalommal várt Sárospatak-Sátoraljaújhely városok közötti atlétikai versenyt, s ezzel elnyerték ismét a VÁNDORKUPÁT.

Nagy szeretettel láttuk vendégül BALCZÓ ANDRÁST, az öttusa világ- és olimpia bajnokát. Büszkék vagyunk az ő nagyszerű eredményeire. Sok szerencsét, jó egészséget kívánunk neki.

Kosárlabdában lány-kosarasaink legyőzték a szerencsi Bocskai Gimnázium csapatát, s így bejutottak a megyei elődöntőbe. Bizakodva várjuk következő ellenfelünket.

A II. évfolyamunk klubestjén igen forró volt a hangulat. Az erősítők „kifogástalanul“ működtek, a tétova rángatózás viszont mindent elárult, csak TÁNCKULTÚRÁT nem.

Népmondák

Tarcali monda Könyves Kálmánról

Történt egyszer, hogy az akkori királyunk a tudós és művelt Könyves Kálmán elvetődött kis mezővárosunkba, Tarcalra. A lakók, mint mindennütt, itt is nagyon babonások voltak.

A királynak nagyon megtetszett a szép vidék, s elhatározta, hogy pár napot itt tölt.

Az egyik napon népes csoport járult a király elé, és egy sápadt arcú, szép, fiatal lányt vonszoltak magukkal. Egy pocakos nemesember elő is adta a királynak a panaszát, miszerint: volt egy jól tejelő tehene, s a lány pillantásával és keze érintésével megrontotta. A tehén két napra rá megdöglött. Csakis ő lehetett az oka.

Egy másik ember is elmondta az ő vadját: miszerint a menyét rontotta meg a lány a szemé-

vel, mert az elsovadt, s pár nap múlva meg is halt.

Ekkor néhány felbőszült nő nekiesett a lánynak, és ütlegelni kezdte. Ezután követelték a királytól, hogy máglyán égtesse el, ahogy a boszorkányokat szokták.

A királyt felbőszítette ennyi tudatlan fecsegés, s a lány szépsége is megragadta, ezért szétkergette a népet. Nincsenek boszorkányok! Mondta volna nekik.

Emlékét sokáig őrizte még egy nádfedeles ház, ahol a monda szerint megszállt. Napjainkban már csak az utca neve emlékeztet rá, melyet **Boszorkánysor**-nak neveznek.

(Tarcali öregek nyomán közli: Dvorszky Béla IV.a)

Anekdolák

Jogászok laktak Zsindely tanárnál, aki koránkelő lévén jól tudta, ki, mikor megy tanulni az iskolakertbe. De az sem kerülte ki figyelmét, ha valaki reggel vetődött haza egy-egy zajos éjszaka után.

Egy május végi reggelen fél öt óra körül jött két jogászlakója hazafelé vidám hangulatban. Ő már ott sétálgatott a háza előtt, s persze nyitva volt a kiskapu is, hiszen azon ment ki. A pityókás jogászok a vasrácsos nagykapu tetején másztak át az udvarra. Amikor aztán ügyel-bujjal, de mégis csak földet ért a lábuk, jóízűen nevetve szólt hozzájuk a házigazda:

Amici, hiszen nyitva van a kiskapu.

Már ez így dukál tanár úr — válaszolt a két jogász.

(Megjelent: A pataki diákvilág anekdota kincseiben)

Fizikaórán történt.

A tanár kérdez, a tanuló nem válaszol.

Izsé! Helyre mehetsz. Elégtelen.

Kiszólítja a másikat. Az sem tudja.

Izsé! Te is helyre mehetsz.

Elégtelen . . . majd kifakad.

Izsé! Hát nem értem! Már harminc éve tanítom, és még most sem tudjátok!

Humor

Az egyik kikérdező megkérdezi a pecúrokat.

Na! Pecúrok. Ki kapott egyest a héten?

Én . . . én . . . dadogta az egyik pecúr.

Na, akkor te nem kártyázhatsz!

Magyarórán

Amikor a költő megtudta, hogy Lilla nem lehet a felesége, nem tudott se köpni, se nyelni.

Kínrímek

A gyárkémény meszelt ormán,

Két hétig élt reszelt tormán.

Úgy menekült el Mohamed Mekkából,

Hogy sebtiben az útfélen megkábult . . .

(Közlök: Krusinszky Ferenc II. b, Várhomoki Béla III. d és Hörsik Richard III. d)

Fórum

„Ne túrd a közömbösséget! . . .”

Iskolai diákszemélyiségünk 1972. október 27-én tartotta tanácskozását. Az elhangzott beszámolókat (Gergely Károly igazgató úr, és Bartha Judit iskolai KISZ-titkár tartotta) jó alapot teremtettek a későbbi vitára. A küldöttek aktívan, felelősségteljesen vettek részt a munkában. Több kérdés, javaslat hangzott el, melynek megvalósítását iskolánk állami vezetése és a KISZ-szervezet vállalta. Így pl.:

- Szervezzünk negyedévenként tanár-diák fórumot. Jó alkalom lenne az összegyűlt problémák megbeszélésére.
- Havonként tartunk nyilvános VB ülést, ahol az érdeklődők véleménynyilvánítási joggal rendelkeznek.
- A komolyzene megszerettetésére erősítsük az „Ifjú Zenebarátok” klubját.
- Társadalmi munka szervezésével javítsunk iskolánk sportolási lehetőségein.
- A Sárospataki Krónika színelőző iskolai életünknek. Aktív szerkesztőgárdát kell verbuválni, akik újítanak a lapon, s tartalmassák is.

November 8-án ajánlásainkkal a tarsolyunkban részt vettünk a megyei diákszemélyiségben, ahol újból napirendre került. „A diákhiatalok közéleti tevékenysége, az iskolai élet demokratizmusának továbbfejlesztése.”

- Szó volt a vertikális KISZ-szervezetekről,
- az építőtábori mozgalom kibővítéséről,
- az önkormányzati szervek véleménynyilvánító, döntési jogáról.

A Művelődésügyi Minisztérium és a KISZ Központi Bizottsága téziseket adott közre a tanulói demokrácia helyzetéről, a továbblépés alapelveiről. A küldöttek néhány módosítással el is fogadták. A tanácskozáson heves vitát váltott ki az önkormányzati szervek javaslattevő, döntő joga. A készülő, új **Rendtartás**-ba javasoltuk (Bartha Judit képviselte iskolánkat):

Az önkormányzati szerveknek legyen javaslattevő joguk a magatartási és szorgalom jegyek elbírálásában, fegyelmi és jutalmazási kérdésekben. Iskolánk KISZ-szervezete jó úton halad a közéletiség és az iskolai demokratizmus fejlesztésében, de **át** kell vennünk a jelszót:

„Ne túrd a közömbösséget, szóval és tettel küzdj a közösség érdekeiért!”

Bartha Judit III. d

Jó bar, ugye sógor?

Társadalmi munkának nevezzem? Legyen az. Mindannyian úgy éreztük, hogy becsületből is jól kell végeznünk. De minden évben komoly bevételi forrásunk is a szüret. Az idén pedig könnyű is volt, jövedelmező is. Iskolánk tanulói 405 mázsa aszút és 1,703 mázsa zöldszőlőt szedtek le. Ezért a Borkombinát 530,076, azaz ötszázharmincezer-hetvenhat forintot fizetett ki iskolánknak.

Mire fordítjuk ezt a pénzt?

Megkérdeztem néhány diáktársamat, miért dolgoztak úgy, ahogy, s mire használják fel keresetüket?

Az első helyen végzett IV. e-sek így nyilatkoztak: „A három évi élvonalbeli helyünket szeretnénk volna megtartani ez évben is. Hajdu Bandi bácsi emlékére akartunk elsők lenni, mert minket ő nevelt jó munkát végző közösséggé. A pénz egy részét a ballagás költségeire bankba tettük, a másik részét szétoztottuk. A Sárospataki Krónikára 240 forintot adtunk, mert mi is szeretnénk, ha lapunk magasabb színvonalat érne el.”

A harmadik d-sek így nyilatkoztak:

„Az osztályunk balatoni kirándulásra készül az évváró után. Ehhez azonban pénz kell, s ennek nagyobb részét a szüreten próbáltuk megkeresni. A munka jól ment. (24,670 forintot kerestek 36-an) Az osztálytársak ösztönözték egymást, s az „osztályfőnökünk” is lelkesített bennünket. A Krónika fenntartására 800 forintot adtunk. Szeretnénk, ha iskolai újságunk színesebb és gazdagabb lenne.” A II. b-sek teljesítményét egyik faliújság-cikkük-ből ismertessük.

„Már nagyon vártuk a szüret kezdetét, s örültünk a két hét kikapcsolódásnak . . . Az idő változó volt. Néha még meg is siratta lusta munkánkat és kis teljesítményünket . . . Örülünk annak, hogy egygyel feljebb kerültünk a ranglistán. Persze annak már nem nagyon, hogy ez nem a javuló munkánknak köszönhető, hanem annak, hogy az I. b-sek még nálunk is lustábbak. Úgy látszik, hogy őrzik a hagyományt.”

Valóban, az osztályok közötti versenyben a II. b a 23. helyet foglalja el a leszedett 13 mázsa aszújával. Szóval ők igyanak csak esigért! A Sárospataki Krónikára viszont 400 forintot ajánlottak fel. Szóval, jó munka volt ez. Ugyanakkor érezzük azt is, hogy a Diáknapok előtt anyagilag is támogatnunk kell KISZ-szervezetünket.

Kulcsár Gábor IV. a

Négy év foci

Szenvedélyes futball-szurkoló vagyok. Még a mexikói világbajnokság késő éjszakába nyúló mérkőzéseit is végignéztam a TV-ben. Ekkor jutott eszembe, hogy ez a négy év, amit itt a gimnáziumban eltöltünk, éppen olyan, mint egy futball-világbajnokság. Csak egy kicsit hosszabb.

Kezdem mindjárt az elején: Én például egy tagozatos „világbajnokságra“ jelentkeztem, ezért – márciusban lesz négy éve – be kellett jönnöm, hogy lejátszom a selejtezőket. Ezt az akadályt sikerrel vettem. Szeptember elsején megkezdődött a nagy mérkőzéssorozat. Minden felelet egy-egy mérkőzés. Az ötös, nagyarányú győzelem, az egyes pedig katasztrofális vereség. Találkoztam azért olyanokkal is, akiknek egy kis gólarányú vereség is győzelemmel ér fel.

Az ellenfelek itt különféle erősségűek. Van olyan, aki fölényesen győzi le a matematikát, de oroszról már egy döntetlennel is kiegyezne, és fordítva.

Közismert, hogy hazai pályán a közönség biztatása mellett jobban megy a játék. Mégis, számít-e valaki arra, hogy esetleg egy kiesés szélén álló csapat egyszer csak bravúros győzelmet ér el a csupa világklasszissal kiálló matek, vagy fizika válogatott ellen?

Itt is lehet alkalmazni különféle lestatikát. Elég jó taktika, csak egy kicsit veszélyes. Főleg írásbeli mérkőzéseknél lehet alkalmazni. A szemünket állítjuk lesre a szomszéd dolgozatának irányába. A veszélye abban rejlik, hogy a játékvezető észreveheti.

Megkülönböztetünk aktív és passzív játékot. Passzív játékot főleg az folytat, aki az előző délután nem edzett kellő intenzitással. Védelemben vonul és igyekszik gól nélkül kihúzni a mérkőzést. Akik már több vereséget is összeszedtek, és nem akarnak elbúcsúzni a VB-től, kénytelenek aktív játékot folytatni. Állandóan fenntartják csatáraikat. Sokszor éjszakába nyúló, nagyon kemény edzéseket vesznek. De aki négy évig becsületesen helytállt, mehet a VB-döntőre. Na, ez egy nagyon nehéz, kemény derby.

Az ellenfél csapatában játszik az összes külföldi csillag. Az edző a világhírű Heleino Herrera. Ráadásul idegenben kell játszani, és az ellenfelet kétszázezer vérmes szurkoló biztatja.

Aki még ezt a csapatot is megveri, mehet a főiskolai világbajnokságra. Én úgy érzem, hogy az erőnlétemmel van még egy kis baj. Na, gyerünk edzeni.

Koczka Imre IV. b

Uers

VII III A IR

Szél fúj,
villámlik,
mennydörög.

Játszanak
az ördögök.

Dühük
szikrát hány,
zúg, villan
egyhamar
el nem illan!

Reszkető fák
dereka tör,
Szél csavarja;
így pöröl.

Jégekönny
pereg, hullik,
görög.

Sírnak már
a his ördögök.

Orbán Éva II. b

A szomorúság

Egy sosemlátott
bogáncsujjú lény
fogta kezébe szívemet.
Bogáncs-tüskéit benne hagyta.
És fejemen maradt a
sosemlátott lény
violaszínű kalapja.

Elindultak

Elindult a föld
az ég
az ember
a tárgy.

Elindult a kő
a lét
a tenger
a fák...

Csak én maradok
kopott álmaim között.

Tóth Irén II. b

Sárospataki Krónika

A GIMNÁZIUMI IFJÚSÁG LAPJA

Szerkesztő és a kiadásért felel: HAJDÚ ISTVÁN tanár

Szerkesztőség és a kiadás helye: Rákóczi Gimnázium, Sárospatak

Ifjúsági szerkesztők: Bartha Judit, Baranyai Katalin, Kulcsár Gábor, Kisvárdai József

Tanár szerkesztők: Dr. Bertha Zoltán, Juhász Ferenc, Sós Istvánné, Páldi Jeremiás, Sárosi István